AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻՍ
ՍԻՐԻԱ տար. 550, 4 ԱՄԻՍՆԵՑ 300 Ս. Դ.
ՄԻՋԱՀԱՆ. տրի. 7, 4 ԱՄԻՍՆԵՑ 4 ոսկի

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ارتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՀՈՒՐՔԱԾՈՒԹԻ 26 ՅՈՒԼԻՍ 1933
ԳԻՆԸ ՀԱՍՏ 2.50 Ս. Դ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պիտի ըլլայ բերքիս ազատ հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵՍՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 100 (938)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԴԱՐՁ ԴԷՊԻ ԱՐԵՒԵԼՔ

Հայերը ըլլալով Ասիացի կամ Արեւելցի, 5րդ դարէն սկսեալ կապուեր են մասնաւորաբար Արեւմուտքի հետ, մշակութային տեսակէտներով։ Երբ Պարսիկներ, Մոնկոլ-Թաթարներ և Թուրքեր աշխատեր են քաղաքական աշխարհակալութիւններով նոյն իսկ Եւրոպան առնել իրենց ազդեցութեանն ու տիրապետութեանը տակ, — Հայերը, դարերով, իրենց սեփական վիրկութեանն ու մտքի լուսաւորութեանը համար դիմեր են ուղղակի հեռաւոր ուժերու, Արեւմուտքի ազգերուն։ Այդ ժամանակ, որ մենք գերի ենք Ասացիներ, կամ ունեցեր ենք խնդիր մեզի դրացի ցեղերու և ազգերու հետ, փոխանակ մեր յոյսը դնելու մեր իսկ բազուկին ու սուրին վրայ, գացեր ենք մինչեւ Հռովմ, Փարիզ, Լոնտոն, կամ Նոր-Աշխարհ, օգնութիւն մուրալու քրիստոնեայ մեծ պետութիւններէն։ Եւ, արդիւնքը, եղեր է միշտ, բացառական։

Մենք չատ քիչ անգամ ունեցեր ենք նախարարներ, քաղաքագէտներ և քաղաքական, մտաւորական դէմքեր, որոնք Բիւզանդիոնն ու Հռովմը, Փարիզն ու Լոնտոնը մէկդի դնելով, աշխատեր են փոխադարձ համաձայնութեան և համերաշխութեան գետին պատրաստելու Հայաստանի և իր դրացի պետութիւններու միջեւ։ Ընդունելով վարդանի մեծ հայրենասիրութիւնը, մենք չենք կարող ուրանալ վասակի մը խորագիտութիւնն ու դիւանագիտութիւնը, Հեթում Քագաւորի մը քաղաքագիտական մեծ հմտութիւնը։ Եւ ուրիշներ դեռ։

Դարերու մեր անհուն փորձառութիւնները հազիւ ցոյց տուին մեզի, որ այսօր հայ ժողովուրդի տագնապ կապուած է միայն եւ մի միայն իր իսկ դրացի ազգերու ճակատագրին հետ։ Արեգակի լոյսին պէս պարզ ու վճիտ է մեզ համար այլեւս, որ Արեւմուտքը տուած է հայոց ժողովուրդին աւելի ծանր հարուածները քան Թուրքը։ Հայկական բոլոր ջարդերու բուն հեղինակը, ո՛վ է, Եւրոպան չէ՞ միթէ, եթէ առանց Եւրոպացիներու վրայ դնելու մեր յոյսերն ու ակնկալութիւնները, աշխատէինք հինէն ի վեր Արեւելեան հարցմանութիւն մը մշակել, մեր ներկայ վիճակը բոլորովին տարբեր պիտի ըլլար, անկասկած։

Միւս կողմէ ամէն անգամ որ Հայոց Աշխարհը արշաւանքի է ենթարկուեր և մեր ժողովուրդը Ասացիք է գերի օտար ազգերու լուծին տակ, Հայաստանը առաջին անգամ լքող և անկէ հեռացողը եղեր է մեր մտաւորականութիւնն ու առաջաւոր դասակարգը։ Նոյն իսկ ըլլայ խաղաղութեան թէ անապահովութեան շրջանին, մեր ժողովուրդի վարիչները քաշուեր, գացեր են երկրէն դուրս օտար աշխարհներ, օտար հովիտներու տակ։

Մեր սրտին, այսօր, երբեք ալ չեն խօսիր այն հայ մեծատուններ անուանները, որոնք զինուորական, գիտական, առևտրական թէ գեղարուեստի ասպարէզներու մէջ անուն են հանած, Ամերիկայի և Եւրոպայի, Ջինաստանի կամ Ճաւոնի մէջ։ Անոնք, ճիշդ է, անուանով հայ, բայց գործերով կը Ճան օտար, խորթ, ոչ օգտակար մեր իսկ երկրին ու ժողովուրդին համար։

Ինչ արժէք կը ներկայացնեն մեզ այն մեծամեծ, աշխարհահռչակ զօրավարներն ու կայսրերը, նաև գիտունները, որոնք Արշակունեաց հարստութեան անկումէն յետոյ լեցուեցան Բիւզանդիոնի մէջ, Հռովմա—Ճունական կայսրութեանը ծառայելով հաւատարմօրէն։

Օսմ. Սահմանադրութենէն անմիջապէս յետոյ ո՞ւր էին մեր բարձր մտաւորականներն ու անուանի մարտիկները։ Անոնք բոլորն ալ Պոլսոյ, Թիֆլիզի, Բագուի և կամ Արևմտեան ոստաններու մէջ ժողովուրդ կը կառավարէին, հեռուէն ճառախօսելով։ Ամբողջ Սեբաստիոյ Նահանգին մէջ մենք ձգեր էինք Մուրաս մը միայն, և վարուժանը հազիւ մէկ երկու տարի ապրեցաւ Ալիսի ափերուն վրայ, հեռացաւ կրկին, և հաստատուեցաւ Վոսփորի «գեղածիծաղ» երկինքին տակ... Ասոնք՝ պարզ օրինակներ են միայն։

Մենք կը կարծէինք, որ, գէթ, Ապրիլեան մեր Մեծ Եղեռնէն յետոյ հայ մտաւորականութիւնը՝ ուշի, խելքի և խստաութե՜ն պիտի գար։ Սխալեր ենք։ Եւ այսօր, ոչ միայն հինները այլ և նորերը կը գործեն նոյն մեղքը, նոյն յանցանքը։

Պարսկաստանը, Միջագետքը, Հիւս. Սիւրիան և Լիբանան այսօր քանի՞ հատ իրապէս պատրաստուած, փորձառու, անձնազոհ եւ գաղափարապաշտ գործիչ-մտաւորականներ, լաւ ուսուցիչներ կը հաշուեն իրենց մէջ...

Ո՞ւր է, ի՞նչ կ'ընէ, դո՛ւք, Փարիզի, Լոնտոնի, Պերլինի, Հռովմի և Ամերիկայի ո՛վ հայրենասէր հին թէ երիտասարդ մտաւորականներ։

Միջին դարու մեր ուսանողները, գիտունները, Աթէնքի, Հռովմի, Ադեքսանդրիոյ, Անտիոքի և Եդեսիոյ մէջ կը Ճային շատ շատ եօթը տարի, ապա կը վերադառնային իրենց իսկ ժողովուրդին մօտիկ, կը խառնուէին մեր հայրենիքի կրօնական, հասարակական, մշակոյթի եւ գիտական մեծ գործին, վերելքներուն։

Բոլոր մեծ գործերը, դաղափարներն ու երազները կ'իրագործուին այն ատեն միայն երբ աւիշը, յարմար րոպէն կը ներկայանայ։ Ատկէ զատ խիստ կարևոր, կարևորագոյն է, որպէսզի ժողովուրդի մը առաջնորդները, մտքէն ուսուՃասիրեն և ճանչնան նոյն այդ ժողովուրդի ապրած միջավայրը, անոր հոգեբանութիւնը, Սէնի և Թայմզի ափերուն վրայէ՞ն է որ մենք պիտի տեսնենք եւ մտքէն ուսուՃասիրենք մեր հայրենիքն ու իր դրացի ցեղերը, հայկական բազմութիւնները։

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՈՒԺԻՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բ.

Կամքի ակարութիւնը.— Սովորաբար երբ կամք կ'բսենք զօրութեամբ կը հասկնանք անոր եաին կեցող հզօր ոյժ մը. և կամենալ բայը ընդհանրապէս կը նշանակէ բան մը ուզել և զայն գործադրել չատ անգամ։ Բայց քիչ չատոյ պիտի տեսնենք որ կամք ըսել չի նշանակեր բան մը գործադրել։

Անգամ մը, կ'ըսէ ոօքի.Հէնֆիլտ, 20 տարեկան երիտասարդ հիւանդ մը բերին իրեն որ ճակիճի մը մէջ իյնալուն պատճառաւ իր երկու ոտունդնեբրն ալ անդամալուծուած էին։ Ոտքի վրայ կեցնելու համար միչտ երկու անձեր անոր նեցուկ կ'ըլլային, չատ անգամ հիւանդը կը փորձէր քալել և կամքը կ'ընէր ոտպէզի քալէր, բայց իր փորձին մէջ գրեթէ միչտ կը ձախողէր։ Անոր համար ժարմինը որևէ կերպով վերնասած չէր որպէսզի ըստ այնմ դերերով դարմանուէր։ քանի մը անգամներ զայն ձիփնօթիզմայի նօթուար ազդեցութեան տակ առնելէ վերջ, քանի մը չարաթէն ո՛չ թէ միայն քալեց այլ ըստկըսաւ ֆութպոլ խաղալ։ Քալելու համար պղտն քով ո՛չ փափաքը և ո՛չ ալ կամքը կը պակսէր բայց գործեալն չէր կրնար քալել. կամքը ակար էր հոս։

Ուրիչ պարագայ մը իր ուժէն պզտիկ վերք մը սաստիկ ըլլալուն, իր ամբողջ կողմի թևը բոլորովին անչարժացած կը մնար։ Շաբաթներով անչարժ մնաց թևը և սկսաւ չարժիլ երբ «հիփնօթիզմայի ազդեցութեան տակ էինք. ո՛չ թէ կամքը այլ ուրիչ մէկոցներ չարժեցին անոր ձեռքը։

Մեր նախորդ երկու օրինակներն ալ կրկին յիշենք հոս. զինուորին համար որ չորս հոգի պէտք կար զսպելու զայն և մարգիկը որ վախի սարսափին տակ ցանկապատի ճաղերն բարձրութենէն անցած էր, անոնցմէ երկուքն ալ իրենց կամքի ոյժին տակ նոյն փորձերը երկրորդ անգամ չէին կրցած կատարել կամքը անկարող էր այդ գերբնական ոյժը վերարտադրելու մէջ։

Այս և նմանօրինակ փորձեր, դժբաղդաբար թէ բարեբաղդաբար, կուգան ակարացնել այն ժողովրդական ասացուածքը թէ «ուր որ կամք կայ հոն ճամբայ կայ։» Շատ անգամ ուր որ կամք կայ հոն ճամբայ չկայ. յաճախ մեր փորձառութենէն գիտենք թէ բան մը կը կամինք բայց բոլորովին ուրիչ բան մը կը կատարենք. այս ատելի որոշ կը տեսնենք Մեծ Տարսոնցիին մէջ երբ յանախութեամբ մը բացագանչէ. «վանդի կամեցողութիւն կայ քովս. բայց բարին ի գործ դնելը չեմ գտներ։ Քանդի ոչ թէ բարին զոր կ'ուզեմ, կ'ըսեմ, հապա չարը զոր չեմ ուզեր, զայն կ'ընեմ....ինչ իդճալի մարդ եմ ես»։ Այսպէս, ուրեմն, յաճախ կամքէն առաջ ոյժը կուգայ. կամքը անոր առջև ձեռնթափ կ'ըլլայ. կամքը անոր խաղալիկը կը դառնայ։

Բարեբաղդաբար խնդիրը ասով չի լրանար. Առաւած մի արասցէ եթէ միչտ այսպէս ըլլար, այն ատեն բանականութեան աէր մարդ ըլլալէ պիտի դադրէինք և մեր բնազդներուն գերին դարձած մեքենաբար պիտի ապրէինք։

Բարեբաղդաբար խնդիրը ասով չի լրանար. Առաւած մի արասցէ եթէ միչտ այսպէս ըլլար, այն ատեն բանականութեան աէր մարդ ըլլալէ պիտի դադրէինք և մեր բնազդներուն գերին դարձած մեքենաբար պիտի ապրէինք։

Մարգս անասունէն զանազանող գլխաւոր ազդակներէն մին ալ իրեն կամքն է.

— Կամք մը որ կրնայ կեանքի մը և ճակատագրի մը նոր ուղղութիւն մը տալ. կամք մը որով կրնանք մեր բնազդները զսպել, կրքերը սանձել և ունակութիւնները մեզմացնել կամ զօրացնել և դէպի վերազոյն իձալներ առաջնորդել։

Գանի որ բազդին չորչ է մեր խորհրդածութիւնները. հարցուր կ'ըլլայ թէ ինչ է բազդը։ Եթէ հոս զանազան հոգեբաններու կողմէ արուած բնազդի սահմանումը թուէինք, կ'տրձեմ երկու սիւնակ պիտի չբռնէր։ չափազանցութիւն պիտի չըլլար եթէ ըսէինք թէ որչափ հոգեբան որ կայ այնչափ ալ բնազդի սահմանում կայ. չատեր բնազդի գոյութեան մասին կը կասկածին. հոգեբանութեան անուանի դարձցներէն մին Պիհեյվբրիզմը բոլորովին կ'ուրանայ անոր գոյութիւնը. իսկ կարգ մը ուրիչ դարձցներ ալ անոր ուրիչ անուններ կուտան։

Արդեօ՞ք իսկապէս բնազդ չկայ. եթէ չկայ հապա ինչպէ՞ս բացատրենք ծիծեռնակին գարնան վերադարձը և անմատչելի ժայռերուն և կամ չենքերու ձեղուններուն երեսը փակցուցած այն բոյնը զոր պիտի ծռայէր իր հաւկիթներուն և անոնց մէջէն դուրս վազող ձագուկներուն։ ինչպէ՞ս պիտի մեկնէինք մեղուին բնական փեթակը և անոր մէջ պատրաստուած համագամ մեղրը զոր կը չինէ իր յաջորդ մեղու սերունդին համար (ոչ թէ մեզի համար)։ Ո՛վ կ'ուսուցանէ մրջիւնին թէ 6—7 ամիսներ ձմեռ պիտի ըլլայ և այդ երկար եղանակին իրեն համար պահեստի պաշար պէտք է. չատ անգամ մրջիւնն ու մեղուն իրբև ժրջանութեան պատուական օրինակ պատկերացուցած ենք մեր պզտիկներուն առջև և թելադրած ենք որ իրենք ալ անոնց նման ժրջան և աշխատասէր ըլլան։ Մրջիւնն ու մեղուն բնազդաբար և անգիտակցաբար չանասէր և աշխատասէր են. իսկ մեր պզտիկները գիտակցութեամբ պէտք է որ աշխատասէր ըլլան։ Բնազդը, ուրեմն, հակադրութիւնն է կամքին և գիտակցութեան բան մը սովրելուն։ սովրիլ կը նշանակէ բան մը կրկնելով և մեր փորձառութեան բովէն անցնելով վերարտադրել. բնազդը, ասոր ճիշդ հակառակն է. ան կը նշանակէ առանց սովրելու և փորձառութիւնն ունենալու բան մը կատարել զոր միայն բնութիւնը կրնայ տալ։

Արդ, բնազդները մեր մէջ ու մարմնոյն նախապատրաստական ատեն ներն են. անոնց վրայ է որ մեր կեանքի չէնքը կը կառուցուի. առանց բնազդի կենդանական աշխարհի մէջ կեանք դուրս պիտի չունենար. հարց մը կը ծագի այն ատեն մեր առջև. պէ՞տք է որ ուշի ուշով մեր բնազդներուն հետեւինք. վերև ըսինք որ եթէ մեր բնազդներուն հետևելով ապրինք, ժամանակ մեր առաջնած տարիքին մէջ, անասունէն չատ տարբեր չենք մը չենք ունենար և որպէսզի մարդավայել և օրինաւոր և պատուաբեր ու հաճելի

Դո՛ր, դէպի Արևելք... Հարկաւոր է, անմիջական պահանջ է, մահու և կենաց խնդիր է այլևս, որ մենք Արևմուտքէն և Նոր Աշխարհէն առաջ ճանչնանք նախ զմեզ, մեր դրացիներն ու Արևելքը։ Պէտք է, որ մենք մէկ կողմէ կենդանի աչքերով և ականջներով դիտենք և լսենք Հնդիկները, Ջիները, Ճաւոնցիք, Պարսիկները, Ռուսները, Թուրքերը, Արաբներն ու Բիւրտերը և միւս կողմէ խորաթափանց ուսուՃասիրենք զանոնք պատմութեան, դարերուն ու գիրքերուն ընդմէջէն...

Մենք պէտք չունինք մեր գիրն ու գրականութիւնը երեսուն տարի չարունակ և աւելի, ծանօթացնելու Եւրոպացիներուն։ Անոնք գիտեն և կրնան, եթէ պէտք ղգան, մօտենալ մեզի, ծանօթանալով մեր մշակոյթի բոլոր արժէքներուն։

Պէտք է նախ մենք զմեզ ճանչնանք խորագէս, լայն չափով։ Ասոր համար, կը կրկնենք, դո՞ր դէպի Արևելք, դէպի Ասիա, դէպի մեր հարազատ և սեփական հողերուն, երկիրներուն և մտքի քանկագին գանձերուն։

Աչխարհի Մեծերուն Սովորութիւնները

(Անգլիացի Լրագրողի մը յիշատակներէն)

Այս օրերս դիւանագէտ մը ո՞ր առաքման կրնայ ազդել արտաքին խնդիրներու ընթացքին վրայ։ Ու եթէ կ'ազդէ, ո՞րքան կը պարտի իր անձին կամ բախտին։

Իբրև խմբագիր, որ վերջին ատեներս արուեան ընթացքին կեանքիս մեծ մասը անցուցած եմ աչխարհի այն քաղաքներուն մէջ, ուր քաղաքական մեծ բանախօսութիւնները և Ազգային Դաչնակցութեան նիստերը տեղի կ'ունենային, ունեցած եմ պատեհութիւններ չատ մօտէն դիտելու Եւրոպայի գլխաւոր քաղաքագէտներուն սովորութիւնները։

Գ. Մուսոլինի թերևս աւելի քառակուսի խառնուածք ունի քան ուրիշ որևէ դիւանագէտ, ինչպէս վերջերս այդ բանը յայտարարեց ինքը, նչանաւոր կենսագիր ոօքի. Լուվիկ, թէ, ամէն ինչ կախում ունի զանգուածներու վրայ դերասանի մը պէս իշխելէն։ Կը յիշեմ թէ ինչպէս 1922 հոկտեմբերին, վարչապետ ըլլալէն քանի մը օր առաջ, Նափոլիի մէջ ներկայ եղայ ֆաչական հսկայ ցոյցի մը, որ յատկացուած էր հարաւ. Իտալիոյ խանդավառութիւնը արծարծելու։ Պատմական մի՛թինկը տեղի ունեցաւ Սան Գարլօ Օփէրային մէջ, որուն բեմին վրայ էին Իտալիոյ բոլոր նահանգներէն հասած ֆաչական չարքերը, ամէնքն ալ սև գլխարկներով։ Տեսայ որ Իտալիոյ առաջնորդը կը խօսէր ու կը խնդար, երբ մէկը յիշեցուց իրեն թէ բեմին վրայ երևալու ատենը եկած էր։ Ծանկարծ արտակարգ հանդիսաւոր և գրեթէ մը պատան և զգոյշ դարձած Մուսոլինի մէջ մէկը որ ամբոխին հոգեբանութիւնը կը հասկնայ, անկասկած պիտի յաղթի եթէ նոյն իսկ բարեներոզչական ծրագիր մըն ալ չունենայ։

Ֆրանքգերման յարաբերութիւններուն մէջ հակայական բարեփոխութիւն մը առաջ եկաւ, որովհետև բախտը Գերմանիոյ արտաքին նախարարը ըրաւ Երկու աչ նոյնանման անձեր որոնց բարեկամութիւնը մեզ առաջնորդեց Լոքարնոյի խորհրդաժողովը։ Անոնք կատարեալ համբերատարութեամբ աչխատեցան մի՛զգային լուսազոյն հակազդուժեան մը գալ, որուն համար երկուքն ալ վերջ ի վերջոյ իրենց կեանքերը աուին։ Եւ այս անոր համար որ երկուքն ալ կը սիրէին լաւ կերակուր, լաւ ըմպելիք և լաւ պատմութիւն։ Օրինակ, 1926ին անոնք փափաքեցան հանդարտ բանակցութիւն մը ունենալ, վիճելու համար Հաենոսեան գաւառներու պարպումի պայմանների մասին։ Շեթրէզման չատ հրճուեցաւ կամ մը բոլորենք և ուղղակի չատ մը բնազդներուն չենազանդինք, չատ անգամ կ'ենթարկուինք հոգեկան եւ մտային խալ պայքարներու եւ որոնց չափէն աւելի ճնշումով չատեր զոհազան մտային հիւանդութեանց կը հանդիպինք։

Սառեալ յիշենք քանի մը օրինակներ զորս պիտի բացատրենք այս ներքին հզօր ազդեցութիւնը թէ՛ մարքին եւ թէ՛ ալ մարմնոյն վրայ։

Ճաճախ ընդհարումը կ'ըլլայ բնազդին եւ կամքին միջեւ։ Սիրային բնազդը, զոր օր. է՛ն զօրաւոր եւ առաջնակարգ բնազդներէն մին է մարդուս մէջ. նոյնն է նաեւ կենդանեաց մէջ. բայց կամքը. ընկերային կրօնական ըսկզբունքները եւ առողջաբանական օրէնքները արգիլք կը հանդիսանան անոր ազատ հաժարձակ արտայայտուելուն եւ բարոյական ակար մարդոց մէջ (զոր կը նչանակէ նաեւ ֆիզիքապէս եւ մտաւորապէս ակար) պատճառ կ'ըլլայ ներքին գազափարի եւ իձալի ընդհարումներու։ Այս ընդհարումներուն մէջ պարտուղ մէկուն վիճակը չատ որոյ է....

Դարձեալ, բարկութեան բնազդը յաճախ մեզ մարդկութեան վիճակէն դուրս կը հանէ. այս բնազդին գերի մէկը, գերին է դարձած նաև չատ մը ջղային հիւանդութեանց։ Շերտակ չէ կ'ըսէ ոօքի. Հէնֆիլտ, ըսել թէ քանի որ կատելու բնազդն ունինք պէտք է ուրեմն անպատճառ կուտինք և պատերազմինք. բոլոր վնասակար բնազդները, առանց երբէք ճնշելու և մարելու (ինչ որ երբեք չեն յաջող եւ ոչնչանար) զանոնք կըրնանք ի լուսազոյնս գործածել տարբեր ուղղութիւն տալով անոնց արտայայտութեան. օր. համար, կրնանք կատարի անարդարութեանց դէմ, անզորք հիւանդութեանց եւ անոնց պատճառը եղող մարդկութեան դէմ եւլն։

Վախը ուրիչ գօրաւոր բնազդ մըն է. բայց այս բնազդը այնչափ մեծ ազդեցութիւն ձգած է մեր վրայ որ չատ անոր պատճառած վնասներէն կ'ընկճուինք։ Քնակեանին մէջ վախին տեղը չատ քիչ է մեր մէջ. չատ մը բաներ վախի նունուան տակ եկած և պարարած են մեզ. վախ կարծուած չատ մը բաներ վերջէն եկած և սովրած բաներ են. հետևաբար անոնք բազդ չեն քանի որ բազդը չի սովրուիր։ Հետևաբար զուտ վախի մասին առանձին յօդուածով մը արտայայտուինք վերջը։

Պէյրութ Մ.Հ.ՄԱՐԿԱՆԵԱՆ

ՄՈՒԹԱՖԱ ՔԵՄԱԼ

ԻՐ ԿԵԱՆՔՆ ՈՒ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Օր մը Ռէմալ, փաշայի մը կինը յափշտակեր էր եւ ամէն ոք էննիւդիի մէջ գիտէր այդ իրողութիւնը։ Անպատուած փաշան կը դիմէ Ռէմալին և կը խընդրէ, որ ժողովուրդին ըսի ըսաւի տեղի չտալու համար, կինը առնձինն դուրս չտանի։ քէմալ սատակելով զայն ըսաւ անոր. «դուն օգտակար ինձի դէմ էնթրիկ ընել. ես ալ յափշտակեի քու կինդ», և վռնտեց փաշան։

Ռէմալ մեր օրերու Լէնկ Թիմուրն է։ կնոջ հաւատարմութեան կամ ազատութեան համար պայքարող այդ տաւտ հերոսը կինը կը ճանչնայ և կը դառնայ միայն իր տեսած հանրակներով և անոնց վրայ ոևէ հաւաքչութիւն, բացի ժամանակաւոր հաճոյքի գործիք մը ըլլալէն։ Եւ ատ այդ ինք քաղուած է ամենատգեղի ժողովրդներէ-բաղկացած չպիտի ըլլար և հանրապետականները դուրսը ձեացած ըլլալով Վէրսայլի դաշնագրին հետ կապուած բոլոր խնդիրներուն չպիտի հակառակէին։ Աւելին, հանրապետականները իրենց իսկ նախագահին կողմէ ամեղծուած Սզդ. Դաշնակցութեան Խորհուրդի անդամ չտանակցեցան։

Խորհրդաժողովը հաւնել ատով, երբ Ուիլսըն առաջին անգամ Եւրոպա այցելեց, հակառակ ցոյցերու և համակրութեան առարկայ դարձաւ, որպէս Ամերիկայի առաջին նախագահը որ իր պաշտօնավարութեան ընթացքին երկրքէն դուրս ելաւ։ Հոսի մէջ Իտալցիները անոր նուիրեցին ոսկէ կռատար մը։ վեն Հոժուլոսը, Ռէմիլսը և գոյը, յուսալով որ ան Ադրիականի եզերքներէն քիչ մը աւելին արբանեակ մէջ իրենց պիտի օգնէ։ Ուիլսըն սակայն, Իտալցիներուն Ֆիումէ քաղաքի պահանջին հակառակեցաւ և կը պատճենք խորհրդաժողովին վերջնական առաջ հանգանակութեան մասնակցողները անկէ պահանջեցին որ հաղտարը վերադարձնէ։ Այդպէս է ժողովրդական վատահութիւնը։

Անգլիացի դիւանագէտներն ալ ըստ բախտի կամ խչընդոտի յօդուած են միջազգային հարցերու մէջ։ Լորտ Պալֆուր, օրինակ, այնքան կատաց կը խօսէր որ ամէն անձնօթ կը կարծէր թէ ան իր բառերը արտակարգ լեզուաբեմով կը կշռէր և քիչ առոր համար ալ մարդին բանախօսութիւններուն աւելի մեծ կը հետաքրքրին, քան թէ պ. Վիվիանիի կամ պրն. Հանոի որ ժուլվըռնէլի ամենատպաւորիչ ճառերուն։

(Շար.)

Թուրքերու ամէն օր գովքը հիւսող թրքամոլներ ինչքան յար կը լսուածին, եթէ կարդան անգամ մը սպայ Հէրբրլա Ս. Արմսթրոնգի գրածը «Գորշ—Գայլը» Քէմալի մասին և տեսնեն, թէ հայերը բնաջնջել ուզող այս աւազակը ինչ կարգի բարոյականի տէր մէկն է։

Տօքթ. Գարթըն միս Մէյրի Քէթրիք և ամերուհի Հալիտէյ Մէյրի սիս Կրէյս Ֆլիսլէն, եթէ կարդան, թերևս զղջան իրենց գրած նեղբողիներուն համար։

Շատեր ճարճ Ուէյնկրէն սր անուանեցին Ռէմալը։ Տարբերութիւնը հսկայ է իրենց մանկական հասակէն իսկ։ Ուէյնկրէն իր ընկերուհիներուն հետ ապաթօրլէն կը վարուէր, իսկ Ռէմալ նոյն այդ տարիքին իր դրացիին աղջիկը բռնաբարեց։

Ուէյնկրէն իր հայրենակիցներու օրհին մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ, իր զոհողութեամբը և օրինակելի ընտանեկան սրբութեամբը։ Իր Մատնեք Վէրցրնի տունը ամերիկեան ազգային ուխտատեղի մըն է այսօր։ Սէմ Ռէմալ իր երկսեռանի (թէ՛ կիներու և թէ՛ այրերու) չնացողութեամբ և դարչելի մոլութիւններովը թուրք ժողովուրդի սրտին մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ, այն աստն պիտի ըսենք «այդ տեսակ տիրոջ մը» այդ տեսակ ժողովուրդ մը։»

Մ. Նահանգներու Գոլսոյ դեսպան զօրավար Շերրիլ, որ ամեցեալ տարի Նիւեօրք եւ Ո աշինկթըն հկաւ եւ յետոյ կրկին Պէրլին վերադարձաւ, քանի մը օրանոց ձախողու կամնիթական չհեր ապահովելու համար, Ռէմալը «աշխարհի մեծագոյն մարդերէն մին» ներկայացուց։ Մինչդեռ փոխ—գեղապետ Հ. Ս. Բրէնթրոնկ կը փաստէ թէ Ռէմալ աշխարհի մեծագոյն ցռփակեացներէն մին է։

Զօր. Շերրիլ յայտարարած էր որ, «մտադիր էր Ռէմալի ընդդիմակ, մանրամասն եւ ճշգրիտ կենսագրութիւնը գրելու» կը յուսանք թէ զօր. Շերրիլ չատ բան պիտի սովրի եւ մեծագոյն դիրքութիւնը պիտի ունենայ իր երկասիրութիւնը գլուխ հանելու, եթէ մինչ ուշ ուշով ուսումնասիրէ տգնուական Արմսթրոնգի խղճմտութեամբ յօդուածները երկսեռութիւնը իր տղերքներուվ միասին։ Ինչ գիտնալու է որ անգլոսաքսոյար տասնապատիկ չատ աւելի միջոցներ ունի ճշգրիտ տեղեկութիւններ քաղելու Ռէմալի եւ անոր նկարագրի մասին, քան Շերրիլ ինքը։

Ռէմալ կրնայ քալ գինուոր մը եղած ըլլալ, բայց ոչ օրինակելի նկարագիր մը՝ մոդովուրդի մը համար։

Եւ տակ այդ տխուժարակ մոլութեանց մէջ խրուած թաթարն է, որ իմ տեղեկատուն, պատասական տեղիս՝ հայ տեղիս դարուստր քաղաք կրթութիւնը բնակչողներէն գլուսաւոր եղաւ, դարուս ճինկիզ կամ Լէնկիմիւրը։

ՀԱԿԱՍ ՂԱՋԱՐԵԱՆ

(Վերջ) (5)

ՔՆՈՒՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մամլոքնկի հայ հիւծախտաւորաց Ազգ. Բուժարանի խնամակալ վարչութիւնը յանուն հիւանդասցոյի հիւծախտաւորեալ կը փութայ հրապարակաւ իր խորին օճորհակալութիւնները յայտնել Տիար Տօքթ. Սամուէլ Սեմերեանի որ անձնուիրաբար ամբողջ տարի մը Բուժարանս այցելեց ու դարմանեց մեր պատսպարեալները գուրգուրանօք։

Նաեւ մեր խորին օճորհակալութիւնները Տիար Տօքթ. Առամ Պաղտասարեանի որ իր 2 ամսուայ այցելութեամբ մեծապէս օգտակար հանդիսացաւ մեր պատսպարեալներուն։

Այժմ՝ 1 Օգոստ. 933ին սկսեալ բուժարանիս բժիշկ որոշուած է Տիար Տօքթ. Գարեգին Վարդապետեան, վստահ ենք թէ իր երկարամեայ փորձառութեամբ օգտակար պիտի հանդիսանայ եւ պիտի դարմանէ մեր դժբախտ պատսպարեալները որոնք կը տառապին թոքախտի անգութ ճիրաններուն մէջ։

Աջակցութեան մադրաճիճերով
Ի դիմաց Մամլոքնկի Ազգային
Բուժարարանի Վարչութեան
Ատենապետ Նախագահ
Ց.Ա.Եէնիգոմշեան Եղիշէ Սրբ.Կոմսեան

ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

— *Մարդու սրտին բաբախումը օրական 100,000ի կը հասնի, կամ տարին 26,000,000ի, եւ կամ թէ 60 տարուայ կեանքի մը ժամանակամիջոցին 2 000,000,000 անգամ։*

— *Մ. Նահանգներու ընդհանուր փոխատուութիւնը 11 միլիառ տոլար է, որու միայն տարեկան տոկոսը 550 միլիոն տոլարի կը հաւասարի։*

— *Գերմանիոյ մէջ, վերջին դէպքերու առթիւ այրուած գրամանութեան չորքին կը յիշատակուին նաև Հաների Հայնէ, Ռոփման Սինքլէր, Լէօն Բրոնֆէ. Ձէք Լոնտոն, Փէն Լիւթսէլ Քալ Մարքս, Ալպերթ Այնչթէյն, Ջինկմանգ Ֆրէտ, Ի. Վ. Ասերման, Էնրիքէ Ռեմարք Արթիւրօ Շնիցլեր, Վ. Ռաթինաու, Հենրէն Քեյէր եւ այլն։*

— *Երկրագունդի ընդհանուր հրեաներու թիւը 15 միլիոնի կը հասնի։ Այս գումարէն 4 միլիոնը կը բնակի Ամերիկա, 3 միլիոն Անգլիա ու գաղութներ, եւրոպայի մէջ առաջին տեղը կը բռնէ Լեհաստանը իր 2,829,456 հրեաներով, Խ. Միութիւն 2 626,667 հոգի, Գերմանիա նախքան Հիթլէր 680 հազար, Ֆրանսա 165000, Պաղեստին 150,000 եւ Իտալիա 40,000։ Ամենանուազագոյնը կ'ընծայ Ճափոնին ուր հազիւ միայն 500 հրեաներ կ'ապրուին։*

— *Մարքս Պայերի ու աշխարհի նախկին ծանրութեան ախոյեան Մաքս Շմէլինկի վերջին կռիվերուն տեղի է ունեցած 65,000 հանդիսականներու ներկայութեան, ապահովելով 250,000 տոլարէ աւելի մուտք մը։*

— *Գ. Այրէս հիմնուած է 1580 թուի Մայիս 11ին, այս տարի բոլորելով իր 353րդ տարեդարձը։*

— *Գերմանիոյ անգործներու թիւը 4,000,000 է։*

— *Լոնտոնի համայնքարհային անհատական ժողովին, բացի անհատին թղթակիցներէ, վիճակագրողներէ, եւ այլն, ներկայ եղան նաև Ջուիցերիոյ նախագահը, 8 վարչապետներ, 20 արտաքին գործոց եւ 47 այլ նախարարներ։*

— *Ներկայիս ֆրանսական դրամատան ոսկիի պահեստը հաւասար է 81,061,689,310 ֆրանքի։*

— *Նիւ Եորքէն քիչ հեռու Մ. Ս. Քուրթրի գործարանի հնչեղոյզը ունի 154 մեթր բարձրութիւն եւ 15 մեթր լայնութիւն։ Արժած է մէկ միլիոն ֆր.։*

— *Այս տարուայ առաջին եռամսեակին Անգլիոյ մէջ լոյս տեսած են 1433 նոր հրատարակութիւններ, որոնցմէ 467 վէպ, 75 կենսագրութիւններ, 92 կրօնական եւ 44 թարգմանութիւններ են։*

— *Աթէնքի նշանաւոր դերասանուհի Լուիզ Քուլոնի մօրեքը 2 մեթր ու 32 սանթիմեթր է եղած։*

— *Տիկին Մըրըլ Հրթլըմըրն 1926 ին առաջին անգամ սկսած է լողալ ու 1928ին արդէն լողալու ասկունութեան աշխարհի ախոյեանն էր։*

— *Նոր Զէլանտայի մողէզը երեք այծ ունի։*

Զօրնապատկերները հիմա սկսած են պատրաստուիլ վաթսունհարսր տարբեր լեզուներով։

— *Չիլիի մէջ արգիլուած է պարել թանկոն, պատճառը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ իրենց ասելութիւնը Արգենթինացիներու հանդէպ։*

— *Ամերիկեան Փասատանական կառաւարի ընտրական յանձնախումբը որեւէ նոր անդամի դիմումը նկատի չի առներ եթէ այդ դիմումին թուղթը որեւէ ծալք ունի։*

Եգիպտացորենը գիշերով աւելի չատ կ'աճի, մանաւանդ երբ դոր տաք է։

— *«Անհետացող Ամերիկացին» մակդիրը զոր կուտան Միացեալ Նահանգներու առնմիկ հնդիկներուն, բոլորովին սխալ է։ Անոնք հիմա աւելի բազմութիւն են քան նախ գաղթականին օրերը։*

— *1492 թուականը Սպանիոյ պատմութեան մէջ կոչուեր թուական մըն է։ Ոչ թէ անոր համար որ Քոլոմպոս նոր երկրամաս մը գտած է, այլ որովհետև այդ տարին էր որ Սպանիոյ վերջին մաւրերը կը ներկայացնէ Մուհամեդական տիրապետութեան Սպանիոյ վրայէն վերնալը ուղը գարեր իշխելէ ետք։*

— *Շաքարը գրեթէ անձնանօթ էր եւրոպայի մէջ մինչեւ խաչակրութիւնները։*

ԹՐՔՈՒԻԻԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԵՐ ԶԻՐԱՐ ԿՊԱՆՆԵՆ

Մօնթվիտէօ 20 Յունիս

Խումբ մը հայեր, որոնք իրագուցած բրեական բոլոր յոռի սովորութիւններ, այս հիւրընկալ երկրին մէջ ալ ծաղկեցնել կը ջարուննակեն բրեավարի «հէյվեր» սարել արճառաճներու անկիւններ, գինովցան, աղջիկ—կնիկ խաղցնել եւ այլն։ բան մը որ թուրքին եւ թուրիոյ վրայ է եւ այդ մեր անբարեաւաճ հայրենակիցներ, որոնք անարժանաբար հայ անունը կը կրեն, բայց հայութեան գլխին մէկ մէկ փորձանք դառած, Սիւրիայէն մինչեւ Ֆրանսա ու Ամերիկա իրենց վայրագ ընթացքով կ'անպատուեն հայ պարկեշտ ու ազատասէր ժողովուրդը յաչս տեղացի ժողովուրդին եւ կառավարութեան։

Իւրաքանչիւր հայ մարդ, իր ազգային արժանապատուութիւնը վիրաւորուած զգաց, երբ Յունիս 5ի առաւօտ տեղական բերբերու ոստիկանական բաժնին մէջ տեսաւ ու զգուանքով կարդաց այդ խմբակի գարեուրելի մէկ ոճիր, որ կատարուած էր վերոյիշեալ թուականին գիշերը, 40ր անցած բրունիի մը պատճառաւ, եւ որուն գոհ գնաց նոյն դատակարգին Յովհաննէս Թոփալեան, Այնթապցի 29 տարեկան ամուրի երիտասարդ մը, որ երկու տարի է վեր ապրելով կերպով կը կենսակցի եղեր սոյն բրունիցին հետ։

Ըստ ոստիկանութեան, ոճիրի ներքին ծայրերը դեռ գաղտնի կը մնան։ Բայց լոյս կայ որ or մը այն իր բոլոր մանրամասնութիւններով երեւան պիտի գայ եւ ոճիրին բուն հեղինակները իրենց մեղքերը պիտի բաւեն արժանաւորապես բանտերու ճեղ ու խոնաւ ճկուղներուն մէջ։

Հանդէսը բացաւ կրթական փոխ գործավար Գ. Տ. Մուրեղեան, որմէ յետոյ Գ. Ս. Զուբար խորհրդային Գրոցներու միութեան կողմէ խօսելով ըսաւ թէ «Աբովեանը մեր չէ գաղափարաբանութեամբ, բայց մեծ անոր համար արձան կը կանգնեցնենք, յայտնելով մեր երախտիքը առաջին ազատասէր գիրքի հեղինակին»,

*** Երեւանի մէջ հրատարակուած է Ե. Աբովեանի «Պարապ ճախտիր խաղալիքը»։

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՅԱՒԸ ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ՀՈՎԻՒՆ

«Ազդարար», 15 Յուլիս.—

Տիարպէքիրի հոգեւոր հովիւ Սբոն հանգամ, տարուընակ կը զբաղեցնէ պատրիարքարանը ճիւթական նոր պահանջներ ընելով եւ մանաւանդ սպառնալով հեռացնել, եթէ գոհացում չի տուի իրեն։

Այսպես, վերջերս ալ պահանջած է, պատրիարքարանին ամսական 50 ոսկի յատկացնել, եւ իբրեւ օրինակ յիշած է այն կարգադրութիւնը որ ասկէ առաջ եղաւ Սեւուէրի հնդ. ի Կեսարիոյ առաջնորդական փոխանորդ եղած ատեն։

Այս սպառնական պահանջներ ցաւ պատճառած են, որովհետեւ Տիարպէքիրի 300 տունոր հայութիւնը առնէ դիւրութիւն տուած է իր հոգեւոր հովիւին եւ յիրվին կ'ապահովէ անոր ապրուստը։

Կրօն. ժողովը որոշեց իր եւ ճախագահ պատրիարք Հօր զայրոյթը յայտնել Սբոն հանգամին, անոր մասին, վերջնական ցօրհնութիւնը մը ընելէ առաջ։

ԱՆՇԱՀ ՅԵՐԻՒՐԱՆՔ ՄԸ

«Սօն Բօսթա» հրատարակած էր Լոս Անճելոսի բրեակցին մէկ ճամպակը, որու համաձայն, իբր թէ, Ամերիկայի հայերը կ'ապահսին հրեաներեայ դարձնել քուրերը, եւ այլն։ Իբր թէ հանգամ մը ճմռան հարոզութիւն մը բրեր էր, կենդանի վկայ ներկայացնելով 35 տարու հայ կին մը, զոհ խղդուելնուն։ Այդ կինը բացեր է հանգամին հրամանին վրայ իր կուրծքը եւ ցոյց տուեր է իր կատուած սպիները (ինչ որ հանգերի գործողութեան հետեւանք է եղեր իրեն)։

Ամերիկահայ բերբերը կը գրեն թէ աւելորդ է բսել որ ամբողջովին յերիւրածոյ է այս բղթակցութիւնը եւ կ'աւելցնեն թէ վայել է որ «Սօն Բօսթա» ալ հրապարակով յանդիմանէ իր բղթակիցը այդ անճաճ յերիւրանքին համար։

կը ներկայացնէ Մուհամեդական սիրապետութեան Սպանիոյ վրայէն վերնալը ուղը գարեր իշխելէ ետք։

— *Շաքարը գրեթէ անձնանօթ էր եւրոպայի մէջ մինչեւ խաչակրութիւնները։*

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԲՈՎԵԱՆԻ ԱՐՁԱՆԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Յունիս 6ին, երեւանի Աբովեան հրապարակին վրայ տեղի ունեցաւ խայտառակ Աբովեանի արձանին հանդիսաւոր բացումը։ Ներկայ էին բանուորական կազմակերպութիւններու անկիւններ, գինովցան, աղջիկ—կնիկ խաղցնել եւ այլն։ բան մը որ թուրքին եւ թուրիոյ վայել է եւ այդ մեր անբարեաւաճ հայրենակիցներ, որոնք անարժանաբար հայ անունը կը կրեն, բայց հայութեան գլխին մէկ մէկ փորձանք դառած, Սիւրիայէն մինչեւ Ֆրանսա ու Ամերիկա իրենց վայրագ ընթացքով կ'անպատուեն հայ պարկեշտ ու ազատասէր ժողովուրդը յաչս տեղացի ժողովուրդին եւ կառավարութեան։

Իւրաքանչիւր հայ մարդ, իր ազգային արժանապատուութիւնը վիրաւորուած զգաց, երբ Յունիս 5ի առաւօտ տեղական բերբերու ոստիկանական բաժնին մէջ տեսաւ ու զգուանքով կարդաց այդ խմբակի գարեուրելի մէկ ոճիր, որ կատարուած էր վերոյիշեալ թուականին գիշերը, 40ր անցած բրունիի մը պատճառաւ, եւ որուն գոհ գնաց նոյն դատակարգին Յովհաննէս Թոփալեան, Այնթապցի 29 տարեկան ամուրի երիտասարդ մը, որ երկու տարի է վեր ապրելով կերպով կը կենսակցի եղեր սոյն բրունիցին հետ։

Ըստ ոստիկանութեան, ոճիրի ներքին ծայրերը դեռ գաղտնի կը մնան։ Բայց լոյս կայ որ or մը այն իր բոլոր մանրամասնութիւններով երեւան պիտի գայ եւ ոճիրին բուն հեղինակները իրենց մեղքերը պիտի բաւեն արժանաւորապես բանտերու ճեղ ու խոնաւ ճկուղներուն մէջ։

Հանդէսը բացաւ կրթական փոխ գործավար Գ. Տ. Մուրեղեան, որմէ յետոյ Գ. Ս. Զուբար խորհրդային Գրոցներու միութեան կողմէ խօսելով ըսաւ թէ «Աբովեանը մեր չէ գաղափարաբանութեամբ, բայց մեծ անոր համար արձան կը կանգնեցնենք, յայտնելով մեր երախտիքը առաջին ազատասէր գիրքի հեղինակին»,

*** Երեւանի մէջ հրատարակուած է Ե. Աբովեանի «Պարապ ճախտիր խաղալիքը»։

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՅԱՒԸ ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ՀՈՎԻՒՆ

«Ազդարար», 15 Յուլիս.—

Տիարպէքիրի հոգեւոր հովիւ Սբոն հանգամ, տարուընակ կը զբաղեցնէ պատրիարքարանը ճիւթական նոր պահանջներ ընելով եւ մանաւանդ սպառնալով հեռացնել, եթէ գոհացում չի տուի իրեն։

Այսպես, վերջերս ալ պահանջած է, պատրիարքարանին ամսական 50 ոսկի յատկացնել, եւ իբրեւ օրինակ յիշած է այն կարգադրութիւնը որ ասկէ առաջ եղաւ Սեւուէրի հնդ. ի Կեսարիոյ առաջնորդական փոխանորդ եղած ատեն։

Այս սպառնական պահանջներ ցաւ պատճառած են, որովհետեւ Տիարպէքիրի 300 տունոր հայութիւնը առնէ դիւրութիւն տուած է իր հոգեւոր հովիւին եւ յիրվին կ'ապահովէ անոր ապրուստը։

Կրօն. ժողովը որոշեց իր եւ ճախագահ պատրիարք Հօր զայրոյթը յայտնել Սբոն հանգամին, անոր մասին, վերջնական ցօրհնութիւնը մը ընելէ առաջ։

ԱՆՇԱՀ ՅԵՐԻՒՐԱՆՔ ՄԸ

«Սօն Բօսթա» հրատարակած էր Լոս Անճելոսի բրեակցին մէկ ճամպակը, որու համաձայն, իբր թէ, Ամերիկայի հայերը կ'ապահսին հրեաներեայ դարձնել քուրերը, եւ այլն։ Իբր թէ հանգամ մը ճմռան հարոզութիւն մը բրեր էր, կենդանի վկայ ներկայացնելով 35 տարու հայ կին մը, զոհ խղդուելնուն։ Այդ կինը բացեր է հանգամին հրամանին վրայ իր կուրծքը եւ ցոյց տուեր է իր կատուած սպիները (ինչ որ հանգերի գործողութեան հետեւանք է եղեր իրեն)։

Ամերիկահայ բերբերը կը գրեն թէ աւելորդ է բսել որ ամբողջովին յերիւրածոյ է այս բղթակցութիւնը եւ կ'աւելցնեն թէ վայել է որ «Սօն Բօսթա» ալ հրապարակով յանդիմանէ իր բղթակիցը այդ անճաճ յերիւրանքին համար։

կարդացէք և Տարածեցէք

«ԱԶԴԱԿ»Ը

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՇԱՐԺՈՒՄ ՓՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Պ. Պոնճուրի յայտարարութիւնները

Փարիզ յունիս 24.— Երէկ յետմիջօրէի նախարարական խորհուրդի նիստին, պ. Փոլ Պոնճուր համաձայնութիւն ըրաւ Արտ. Գործերու եւ մօտաւորներէն իրագործուելիք կարեւոր դիւանագիտական շարժումի մասին։

Վերջին կարգադրութիւնը պիտի իրագործուի երբ, դիւանագիտական շարժումին մասին, սովորական հաւանութիւնը ստացուի ամէն մէկ երկրին մէջ նշանակուելիք Փրանս. լիազօրի նկատմամբ։ Խնդրոյ առարկայ դիւանագիտական շարժումին մաս կը կազմէ հաւանաբար Հռոմի եւ Թոքիօի նոր դեսպանատուներու եւ Թունուսի ընդհ. կառավարիչի նշանակումը։

Թէպէտ պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ դիւանագիտական թափուր պաշտօնները վերապահուած են արտ. գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներուն, միւս կողմէ սակայն, գաղտնի կը պահուի նախարարաց խորհուրդի ընտրութիւնը պ. տը Ժուվընէլի եւ պ. տը Մարթէլի յաջորդներուն մասին։

Ըսուած դիւանագիտական չրշանակներու մէջ լսուեր գլուխներուն — որոնք վերապահութեամբ պէտք է արձանագրել— Անքարայի Փրանս. դեսպանը պ. տը Շամպրէնն Հռոմ պիտի ղրկուի, իսկ լիազօր ներկայացուցիչ եւ արտասահմանի Փրանս. ձեռնարկներու սպասարկութեան պետ պ. Փիլօի պիտի վստահուի Թոքիօի դեսպանութիւնը։ Բաց ասոնցմէ, կառավարութիւնը կը մտածէ Թունուսի ընդհ. կառավարիչ պ. Մասըրօնի տեղ նշանակել կամ Ալժերիոյ կառավարութեան ընդհ. քարտուղար պ. Ֆէյրութօնը եւ կամ արտ. գործոց նախարարութեան մէջ Ափրիկէի եւ Ասիոյ փոխտնօրէն պ. տը Սէն Քանթէնը։ Այս առթիւ մանաւանդ կը յիշուի առաջինին անունը։

Ֆրանքֆուրթիա. առեւտր. յարաբերութիւնները

Լոնտոն 24 յուլիս.— Ֆրանսայի երկրագործ. եւ առեւտր. նախարարները խորհրդակցելէ վերջ բրիտ. երկրագործ. նախարարին հետ, առեւտր. եւ երկրագործական հարցերուն շուրջ, ժամը 14ին Փարիզ վերադարձան։

Ֆրանսայի շրջանը աւազակով

Օրլի 24 յուլիս.— Թուրքստանեան 80 աւազակներ երէկ առտու Օրլիի կայանէն մեկնեցան Ֆրանսայի շրջանը կատարելու համար։

Գերման Համայնավար շարժումին դէմ

Պերլին 24 յուլիս.— Բրուս. կառավարութեան նախարարաց խորհուրդը օրէնսդր. հիման մի շրջագիծ ձեռք առաւ համայնավարական խլրտային շարժումին դէմ։ Խորհուրդը Բայէրի կառավարութենէն կը պահանջէ ժամապատիժ սահմանել ահաւորութիւններու հեղինակներուն, բռնութեանց փրօփականտ կազմակերպողներուն եւ պետութիւան թշնամիներուն դէմ։

Բօլոնէզ 24 յուլիս.— Բարձրագոյն պատիժ պահանջուած էր 2 նաչիներու սպանութիւնով ամբաստանուած 8 համայնավարներուն դէմ, որոնցմէ 7ը մահուան դատապարտուեցան։

Մարօքի գործողութիւնները

Բապաթ 24 յուլիս.— Շարունակելով իրենց հակակէս յառաջխաղացումը մեծ Ատլասի շրջանին մէջ, Թալասյէն և Մարաքէշէն եկող չարժուն զօրախումբերը իրար միացան և երկաթի ճամբեզին տեղացի բնակութիւններ։ Սիկնալ գործողութիւնները տեղի ունեցած են կատարեալ յաջողութեամբ։

Դաղթային ցուցահանդէս

Պերլին 24 յուլիս.— Երէկ մայրաքաղաքին մէջ հանդիսաւոր կերպով բացուեր տեղի ունեցաւ Գաղթական Ծուցահանդէսին, որ կոչուած է Գերմանիոյ բնակչութեան նախկին գաղթավայրերը վերագրաւելու անհրաժեշտութիւնը։

Իտալեւիուզգար բարեկամութիւնը

Պուտափէշթ 23 յուլիս.— Հունդար վարչապետ զօր. Կէօմպէօսի Հռոմ այցելութեան մասին իրենց չրջանակները կը յայտարարեն թէ արդիական զրուսաւոր հարցեր պէտք չէ փնտռել յիշեալ տեղափոխութեան մէջ, որը բնական հետեւանքն է երկու երկիրներու միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամական սերտ յարաբերութեանց։ Զօր. Կէօմպէօս մայրաքաղաք պիտի վերադառնայ 3 օր Հռոմ մնալէ վերջ։

Տնտես. խորհրդաժողովը

Պ. Պօնէ Լոնտոնի մէջ

Լոնտոն 24 յուլիս.— Ելս. նախարար պ. Ժոլժ Պոնէ Փարիզէն հոս ժամանելով ֆրանս. պատուիրակութեան գլուխը անցաւ։ Ան պիտի մասնակցի այս կէսօրէ առջ տեղի ունեցող խորհրդաժողովի առհասարակ դիւանի նիստին։ Առհասարակ դիւանը, ամբողջական կազմով վաղը գումարուելիք դիւանին պիտի յղէ առջին նստաշրջանի փակման ծրագիրը և երկրորդ նստաշրջանի բացման թուականը։

Զօր. Պալաօ կը յետաձգէ իր մեկնումը

Նիս Շօրք 23 յուլիս.— Իր ժամանակին Լինապէրկի յաջողութեան առթիւ տեղի ունեցող ընդունելութենէն յետոյ, սա՛ ժէնէպաւակաների ընդունելութիւնն է որ Նիս—Շօրք կ'ընէ Զօր. Պալաօ և իր սպայակոյտին ի պատիւ։

600 հազար անձերու ծափողջոյններուն մէջ զօր. Պալաօ և իր 96 ընկերները ինքնաշարժով չրջագայեցին քաղաքի գլխաւոր մասերը։ Նիս Շօրքի կառավարիչը ընդունելով առաւոտուընդրղները շնորհաւորեց և պատուանշաններ շնորհեց մասնոնց։ 1500 ոստիկաններ կը հսկէին կարգ կանոնին, որ երբեք չխանգարուեցաւ։

Նիս Շօրք 24 յուլիս.— Զօր. Պալաօի օդանաւային ատրմիղը, ըստ կանխապատրաստուած ծրագրի, պէտք էր թռչէր առնէր այս առաւօտ ժամը 8ին, սակայն, երբ լուր ստացաւ թէ թանձր մշուշներ պատած է Աալանտեանի բացերը, զօր. որոշեց օր մը յետաձգել իր մեկնումը։

Օդանաւային ատրմիղը նախ պիտի ընթանայ դէպի Շերպուրկ, ապա, օդերեւոյթաբանական պայմաններուն հաստատուելու պիտի հետեւի կամ հիւսիսային ճամբան՝ նոր երկրի վրայով, կամ հարաւային ճամբով՝ Ասոր կղզիներու ուղղութեամբ։

Ֆրանսայի հիւրասիրութիւնը

Փարիզ.— Ֆրանս. կառավարութիւնը ընդունեց Ֆրանսայի մէջ բնակելու եւ դարմանուելու համար Թրեջքի ներկայացուցած խնդրանքը։

Սաւառնորդ Մօլիսընի արկածը

Փարիզ 24 յուլիս.— Պրիճ փօրէն կը հեռագրեն թէ իր կնոջ ընկերակցութեամբ ճամբորդող օդանաւորդ Մօլիսըն, պէնզինի պակասէն ստիպուեցաւ ցած ջայք իջնել։ Անյաջող վայրէջքը պատճառ եղաւ սաւառնակի փճացումի։ Մօլիսըն եւ կինը թեթեւ օրէն վիրաւորուելով հիւանդանոց փոխադրուեցան։

Քրիստոսի պատմութեանը Գերմանիոյ մէջ

Քէլն 24 յուլիս.— Քրիստոսի պատմութեանը կարծուող եւ խաչելութեան ատեն հովմայեցի զինուորներու կողմէ աճուրդի դրուած առանց կարի հագուստը, 1891էնի վեր, առաջին անգամ ըլլալով ցուցադրուեցաւ կիրակնօրեայ հայրապետական պատարագի միջոցին։

ՄԱՐՋԱԿԱՆ

Փարիզ 24 յուլիս.— Հեծանիւով Ֆրանսայի չրջանը կատարող միջազգային մրցումին մէջ առաջին հանդիսացաւ Ֆրանսացի մարզիկ Շափայէր։

Փարիզ 25 յուլիս.— Տէյվիս բաժակի մրցումին մասնակցող Ֆրանս. ազգային խումբը, որուն խմբապետն է Լաքօսթ, կը բաղկանայ հետեւեալներէ. պարզ Հանրի Քոշէ եւ Անտմէ Մէյրլէն. զոյգ՝ Ժան Պօրօթրա եւ Ժաք Պրունեօն։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՆՔՆԱՁԱՐԺԻ ՁԱՐՀՈՒՐԵԼԻ Ե ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԴԷՊՔԵՐ

ԵՐԿՈՒ ՄԵՌԵԼ ԵՒ ԲԱԶՄԱՔԻՒ ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐ

Անցած օգոստ եւ կիրակի օրեր, երեք օտ ցաւալի իճճնաօարժի արկածներ պատահեցան Լիբանանի մէջ։

9817 թիւ իճճնաօարժը Պհամասունեն Պէյրութ կ'իջնէր վերջին ծայր առագութեամբ։ Վարիչը եւ երեք ճամբորդներ, որոնցմէ մին հաճարային ազգիկ մըն էր, գինով հին Անկիւնէ մը դառնալու ատեն, գինով վարիչը ձեռերը վեր վերցուց եւ իճճնաօարժը առանց դեկավարի ճամբեն դուրս ելաւ եւ ուժգնօրէն բախեցաւ երեքերական սիւնի մը։ Ցնցումը այնքան զօրաւոր եղաւ որ իճճնաօարժի գործիքները խանգարուեցան եւ ճամբորդներ վիրաւորուեցան։ Սակայն այնհանով ալ չգոհանալով, իճճնաօարժը օրթեցաւ եւ ճամբորդներ արիւնլուայ վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուեցան։ Իսկ վարիչը հագիւ հիւանդանոց փոխադրուած հոգին աւանդեց։

***

Երկրորդ դէպքը պատահեցաւ Պէյթ-Մէրիի ճամբուն վրայ։

Իլիաս Ագիգ, Նիքօլա Շահին եւ Այնճ Մուրթաս երկու ծիկիններու րնկերակցութեամբ Պէյրութէն իճճնաօարժ նստած Ալէյ մեկնելու համար։ Մինչեւ կես գիշեր մնացին Ալէյ եւ ժամը 12ին վերադարձան Պէյրութ՝ երթալու համար Պէյթ Մէրի։ Վարիչի հով երկու հոգի նստած էին յետին, վարժելու միջոց չունէր ան։ Պէյթ Մէրիի մօտ, անկիւնի մը դառնալու ատեն, վարիչը չի կրցաւ կառավարել դեկը եւ իճճնաօարժը գլորեցաւ անդունդ, ճիշդ այն ծէդ, ուր հանի մը տարի առաջ Ազգերու Խոճակցութեան կողմէ գրկուած երեք բժիշկներ զոհուած էին։

Իլիաս Ագիգ վայրկեանապէս մեռաւ, իսկ միւս ճամբորդներն ու վարիչը ծանրապէս վիրաւորուած հիւանդանոց փոխադրուեցան։

Ցնց իճճնութեան հասկցուեցաւ որ վարիչը արեօնագիր իսկ չունէր։

***

Երրորդ դէպքը պատահեցաւ Հազմիեհի մօտ։

Ալէյէն Պէյրութ եկող իճճնաօարժ մը, որուն վարիչը էր Իպրահիմ Ալի, Հազմիեհի մօտ օրթեցաւ, ձախորդներէն մէկը մուն քանի մուհամէտ Սաիտ մեռաւ եւ Օմար Մուսթաֆա, Մուհամէտ Սկիմ եւ Քանիօս Վէհբր ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Վարիչը նոյնպէս յուսահատ վիճակ մը ունի։

Այս երեք կարեւոր դէպքերէն զատ կարգ մը ուրիշ արկածներ պատահած են Ալէյ—Պէյրութ ճամբուն վրայ։ Կարմ մը եւ իճճնաօարժ մը բախում ունենալով կառապանը վիրաւորուած է։

ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄ ՄԸ ՎԱՏԻ ԱՊՈՒԺԷՄԻԼ ՓՈՂՈՑԻՆ ՄԷՋ

Ազրա Հայէի մանկամարդ կիները՝ Ժիլլի երբ Վաթի Ապու ձեմիլ փողոցէն կ'անցնէին, անձնաօր մը գրկեց եւ իճճնաօարժի մը մէջ դրաւ զայն ու իր որովը սիասնի հետացաւ արագօրէն։

Ոստիկանութիւնը եւ ժանտարմերին խսսիւ կը հետեւեն յանդուգն առեւանգիչը։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐԸ

Երկու օր առաջ Ֆրանսայէն հոդաւոր ժամանեց պր. Լապուասիէր, Օսմանեան պատերազմի բաժնեհարերուն պատուիրակը։ Ցեղի ուճեցաց պատասխանական բնդունելութիւններ։

Պրն. Լապուասիէր այցելութիւններ տուաւ Բարձր Խօմիսէրի փոխանորդին եւ հարեւ. նախագահին։

Պ. Լապուասիէի ժամանման առթիւ, Բարձր Խօմիսէրութիւնը մասնաւոր հրաւէրներ ղրկեց հովանաւորեալ երկիրներու կառավարութեանց, պատերազմի կարգադրութեան օուրջ համագայնութեան մը գալու համար։ Առդնե սկսած են բանակցութիւններ որոնց կը մասնակցին Լիբանանի հիմնական ելեւմտական ներկայացուցիչ եւ Սիւրիական ելեւմտական նախարար Շաֆիր Նիյմէր պէյ։

ԵՐԿՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ ԱՂՄԿԱԼԻՑ ՎԷՃ ՄԸ

«Էլ Ահրար»ի հետեւեալ հետաքրքրական հաղորդագրութիւնը կը գրկուի Դամասկոսէն.—

Կիրակի երեկոյ, հարեւ. նախագահի ապարանքին մէջ օտ ալմկալից միջադէպ մը պատահեցաւ։

Նախորդ ելմեական նախարար ազգայնական յիսո Ձեմիլ Մուհեմ պէյ եւ ուրիշ անձնաւորութիւններ երբ հանդապետութեան նախագահին մօտ կը գտնուէին, ներս մտաւ Շաֆիր Նիյմէր պէյ եւ մէկիկ մէկիկ բարեւեց ներկաները։ Երբ կարգը եկաւ Մուհեմ պէյին, այս վերջինը մեծ երկարել իր ձեռքը, յայտնարարելով որ չուզեր ձեռ տալ մարդու մը որ իր քերթին մէջ անհիմն հրատարակութիւններ կրնէ իր հասցէին։

Վերջը, ձեմիլ Մուհեմ պէյ խօսքը ուղղելով վարչապետ Հազզը պէյ Ազմի կը հարցնէ թէ՝ ճի՞շդ են «Էլ Քիալ»ի քերթերէն գրածները։ Եթէ ճիշդ են նախորդ դահլիճը ամբողջութեամբ պատասխանատու է։ Ու ինչո՞ւ չեն կախակայեր այդ քերթը, քանի որ գրածները բոլորովին չհրատարակուեր են։

Նուսով սասսիկ վէճ մը կ'սկսի. Ձեմիլ Մուհեմ պէյի եւ Շաֆիր պէյ Նիյմէրի միջեւ եւ կը փոխուի կռիւ։ Ներկաները միջամտեցին եւ դժուարաւ կրցան վերջ տալ վէճին։

ԿԵՂԾ ՔՈՒՂՔԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆ

Նախանձնիչ դատաւոր պրն. Տհկանկրլ վերջացուցած է հանրային գանձին ի վնաս կեղծ քուղքեր գործածելով դրամատնրութիւն կատարած բլլալու յանցանքով ամբաստանուած Տքթ Ամիճի դէմ բացուած դատական հետաքննութիւնները։

***

Անթիլիասի նախկին Քադաճապեթական խորհրդական Խալիլ Ժաուէհ 2 օրէրթ առաջ, ի բացակայութեան, երեք տարի բանտարկութեան դատապարտուած էր կեղծ քուղքեր պատրաստած եւ գործածած բլլալուն համար։ Կը տեղեկանանք թէ յետեալը ձերբակալուելով յանձնուած է տեղական ժանտարմերիքի, որ գիմ Գէյրութ փոխադրած է։

ԳԱՅՄԱԳԱՄ ՄԸ ԿԸ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԻ

ԷօտէՃի գայմագամ Նագըմ պէյ Աֆֆարի, Զհալթային Գէյք Էօթին կերթար, ճամբան իճճնաօարժը բախեցաւ խոտոր համիճի մը եւ գայմագամը սեացաւ ծանր վէրքեր գլխկն եւ դէմքին։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Շաբաթ օր, երեկոյեան, գաղթի ոստիկանները յանձակեցան հայկական հիւրանոցի մը վրայ եւ խուզարկեցին Գալուստ Մարոնեան անուն յայնի համայնավարի մը բնակարանը. համաձայն ոստիկանութեան հաղորդուած լուրի մը։ Ոստիկանները հոն գտան նաեւ Մովսէս Ղազարեան անուն ուրիշ համայնավար մը, որուն գրպաններէ լեցուած էին թռուցիկներով։ Ծանցումի վրայ ձերբակալուեցան երկու համայնավարներ ալ եւ խոսցովանեցան իրենց մեղքերը։

Երկուսէրքի օր ցեղի ուեցան անոնց դատավարութիւնը եւ մեկական ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցան երկու համայնավարներ։

ՊՕՅՔՕՔ ՁԱՇԼԷՒ ՄԷՋ

Ձահլէի ժողովուրդը պօյքօքի հնչարկած է տեղւոյն ելեւմտական բնկերութիւնը, գինեռու սպառքանց համար։ Ընկերութիւնը խոսացած էր գեղչել գիներ. սակայն յարգած չըլլալուն համար իր խոսումը, ժողովուրդը որոշած է ելեւմտական յոյս չի գործածել։

14 ՏԱՐԵԿԱՆԻՆ ՈՐՍՈՐԴ ԵՒ ՈՃԲԱԳՈՐԾ

Զղորքայի մէջ, Վաթի Հուբրօս էլ Ցուայիի անուն 14 տարեկան տղեկ մը երբ որսորդութեան ելած էր, 9 միլիմէթր տրամագիծով հրացան մը ի ձեռին, անբգգուշութեամբ ծանրապես կը վիրաւորէ Տալալէ Իպրահիմ անուն տասը տարեկան աղջնակ մը։ Տիւսսարդ որսորդը ձերբակալուած է։

— Աւելի ճիշդ չպիտի՞ բլլար իրեն հրացան վստահողը բանտարկել։

ՄՈՒՏՈՒԱՄ ԱՆԶԱՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒ

Ներիմ Ցնօրհն Սուպհի պէյ Ապու Նասր, ետ ծանուցագիր մը ղրկելով անձնագիրներու սպասարկութեանց, յուր կ'ուսայ Ցուլիսի վախճանին առաջ լրացնելու մոռցուած անձերու իճճնութեան քուլթերուն պատասխանութիւնը։

ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆՆՊԱՍ ՀՈՎԸ...

Առագաստանաւով պոյս կատարելը սիրոց սպայ մը կիրակի օր, կը հետեւայ Բաս Գէյրութի գինուորական ծովային բաղնիքէն, ծամաճի կոյմէն փչող հովը կ'զգլխէ գինի եւ կ'ուռեցնէ առագաստը։ Սպան առագաստանաւը ձգելով հովու կամիին, բաւական կը հեռանայ ցամաքէն։ Սակայն, բաւական վերջը... երբ պատասխանատու հովը կը դադրի, սպան կը մնայ օտ հեռուն... մրնակ իր առանձնացուածով, որը, օտ դժուարութեամբ, առանձին քիավարելով վերջապէս, ուժասպառ կը ճասնի ծովեզր իր նաւակ նստած տեղէն օտ հեռու։ Այնտեղ կը լքէ առագաստանաւը եւ, անձնոցի մը մէկ պահելով իր առեւակէզ մարմինը, իճճնաօարժով կը վերադառնայ, ինչ մը պլպլայած, իր հագուստներուն տեր դառնալու համար։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Այս օրերս Լիբանանի եւ Սիւրիոյ Ցոյներու կրօնական ընդհ. ժողովը կը գումարուի։ Ժողովին մասին դեռ ոչ մէկ բան յայտնած է Ցոյն Պատրիարքը։ Այս ժողովը վերջ պիտի գնէ յառաջիկայ օաբքոս վերջերը։

ՍԻՒՐԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՈՒԻՄՇԻ ՊԷՅ ՊԷՐԷՔԷԹ Պ. ԷՐԻՕԻ ՄՕՏ

Փարիզեն կը հետագրեն թէ ճախկին վարչապետ պ. Էռիօ երեկոյթ մը տուաւ ի պատիւ Սիւրիական խորհրդարանի նախագահ Աուիպի պէյ Պէրէքէթի, որուն կ'ը կերակցէին նաեւ Ֆրանսական ծերակոյտի եւ երեսփոխանական ժողովի ճախագահները ու պ. Հաճրի Բօնսօ եւ բազմաթիւ խորհրդարանականներ։

ԱԼԻՒՐԻ ԳԻՆԸ ԿԸ ՍՂԻ

Դամասկոսի մէջ զգալիօրէն սղած է ալիւրներու գինը։

Թիւ 0 ալիւրէն պարկը 540ին 565 Սիւրիական դահեկանի բարձրացած է։

Թիւ 1ը 500 ին 520 Սիւրիական դահեկանի։

Թիւ 2ը 480ին 500 Ս. Դ.ի։

Հաղագպահեստները պատճառ ցոյց Տուած ցորենի գինին բարձրացումը։

ՏՕՆ ԺՈՒԱՆ ՄԸ ԿԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԻ

Առջի օր, ոստիկանութիւնը կը ձերբակալէ Սաիտ Ապու Նասէր անուն մէկը որ գաղտնագողի մասն էր Մինէթ էլ Հօսնի բաղեցիներէն մէկուն բնակարանը։ Քրնութիւններէն հասկցուեցաւ թէ գող կարծուող անբաղձալի հիւրը եկած էր... սպասումի սիրտը գոգնալու։ Տօն Ժուանը այժմ բանտ կը գտնուի։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ

Կեանքին ձանձրացած բլլալով, Մահմուտ Հասան իճճգիճեր ծով նետուց առջի օր։ Անցորդներ բարեբաղդաբար զայն ջրէն հանեցին եւ հիւանդանոց փոխադրեցին։

ՈՃԲԱԳՈՐԾԻ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁԸ

Դամասկոսի մօտ, Սափրուս գիւղին մէջ Աբը եղբայրներ սպանցնող ոճրագործներէն Մահմուտ Քասլ ածելիով փորձած է անձնասպան բլլալ։

Ոճրագործը բանէի բուժարանը փոխադրուած է ծանր վիճակի մէջ։

ՄԷՍԱԼՈՒՆԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

24 Ցուլիսի տարեդարձին առթիւ, Դամասկոսի Ազգայնականները բափօր մը կազմելով, երեկ կեսօրէ վերջ Մեսալուն գացին, Շերիճական խումբերու պետ եւ Ցայսայի պատերազմ. նախարար Նուսուճ էլ Ազմի նահատակութեան յիշատակը պանծացնելու համար։

ՍԱԿԱՒՐԱՆ ՊԱՀԱՐԱՒՈՐԻ

25 ՑՈՒԼԻՍ 1933

		Ս. Դ.
Ցգիպտ.	բլթայով	437
Անգլիկ.	»	426
Ցօլար	»	91
Թրքական	»	59
Պանճ Օրթմանի		138
Իտալական Լիր 100		675
Ցունական Տրախմի 100		70
Անգլկ. ոսկի		624
Ֆրանս.	»	494
Սաման.	»	554
Արծաթ մհճիս		21
Գրեթի Ցօնս.	Ա. Ֆր.	609
» »	Բ. »	327
» »	Գ. »	314

Սեծերեան եղբարք Բիւ Ֆոս
Թելեֆոն՝ 6-19

— 20 —

քամին կը տանէր այդպէս ալ փայլուն ոսկիները նրա ձեռքում երկար չէին մնում, նա չուտով վատնում էր, դարձեալ մնում էր աղքատ, դարձեալ ապրում էր պարտքերով։ Պարտատէրները մեծ վստահութիւն ունէին նրա յաջողականութեան վրայ, գիտէին որ իրանց վարձը չի կորչի, բաւական էր միայն, որ Մինասը ողջ դուրս դնէր տանից, կրկին ձեռք առնէր պանդխտութեան գաւազանը, այնուհետև փող վաստակելը նրա համար հեշտ էր...

Իմ հօրեղբայրս չաքաքը մի քանի անգամ հիւրեր էր ունենում։ Ես երբեմն գնում էի նրանց տունը, հիւրերը ուտում էին, խմում էին, խօսում էին, ես միշտ մի առանձին հետաքրքրութեամբ էի լսում իրանց խօսակցութիւնը։ Նրանք պատմում էին իրանց կեանքի զանազան արկածները այլ եւ այլ երկիրներում։ Սարսափելի և միաչգամայն խիստ սոսկալի պատահարներով լի էին լինում այն արկածները, այսուամենայնիւ զբաւում էին իմ սիրտը։ Ես այն ժամանակ անփորձ էի, և երեխայական պարզամտութեամբ քաջութիւն էի համարում նրանց արարմունքը, այդ պատճառով մտածում էի. «ա՛խ, ե՛րբ կը լինէր, որ ես էլ մեծանայի, դնայի օտար աշխարհ եւ դրանց նման փող վաստակէի»...

Այս միտքը շատ անգամ տանջում էր իմ անմեղ սրտիկը։ Երբ իմ բաղձանքս յայտնում էի մօրս, նրա աչքերը լցւում էին արտասուքով և միշտ պատասխանում էր ինձի մխիթարական խօսքերով, «Աստուած մի արասցէ, որ դու նրանց նման փող աշխատես»...

Ինչո՞ւ էր բարկանում մայրս, ինչո՞ւ էր անիծում, միթէ վա՞տ էին նրանք, միթէ լա՞ւ էր այնպէս աղքատութեան մէջ ապրել, որպէս ապրում էինք մենք։ Ես վրդովւում էի և սկսում էի մօրս կոպտութիւններ ասել։

— 17 —

օրագրութիւններից։ Այդ օրագրութիւնը կոչւում էր «Խաչագողի Ցիշատակարան»։ Ես էլ այդ անունը տուեցի իմ վէպին։ Բարեկամներիցս ոմանք խորհուրդ էին տալիս ինձ չտպել այդ վէպը։ Բայց մինչեւ ե՞րբ պիտի ծածկենք մեր կեղտերը։ Դա նոյնը կը լինէր՝ ինչպէս մի հիւանդ ամաչելով թաքցնէր այն վէրքերը, որոնք օրըստօրէ աւելի փտելով, նեխելով, վարակում են մարմնի ամբողջ կազմուածքը...

Պատաւը, որի մասին յիշեցի վերեւում, բանաստեղծական տիպ չէ, դա միեւնոյն Նանան է, որին կը տեսնէ ընթերցողը այդ վէպի ընթացքում։ Նա մեռաւ 1857 թուին, ապրելով որպէս առաքինի կին և բարեպաշտ քրիստոնեայ։

Իսկ Մուրադը, այս վէպի հերոսը նոյնպէս պատմական անձնաւորութիւն է։ Նա վերջը խաչագողների հասարակութիւնից հեռանալով, մտաւ մի այլ խումբի մէջ, դարձաւ անդամ մի այլ հասարակութեան, որին կը ծանօթանայ ընթերցողը, երբ կը կարդայ իմ «ԿԱՑԵՐ» կոչուած աշխատութիւնը։

Վերջացնելով իմ նախաբանը, սկսում եմ «Խաչագողի Ցիշատակարանը», պահպանելով նոյն ձեւը, և նոյն պատասխանութիւնը, որպէս Մուրադը գրել է իր օրագրութիւնները։

ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԴԱՄՆԹԱՅՔ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՈՃԵՐ

ԴԻՒՐԻՆ ԱՐՏԱՑԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճիշդ ուրը զարկաւ — Տախիք ըսսաա բհմհյնի բհմամ
Ճիշդ կհսօր է — Էս տհօիր բհմամ
Կհս գիշեր եղաւ — Սար ճուս հյ լհյյ
Կհսօրհ առաջ է — Ապյ էս տհօիր
Քանի՞ կարժէ ժամացոյցդ — Շու բիսվա սաաբհէ
Թեւի ժամացոյցներ յաւ չեն — Սաաք էյ իյս ճհյօհ մու մրճիհա
Պաւի ժամացոյց ունի՞ք — Ածս ֆօմ սաա բաղյիֆ
Ժամացոյց մը գնել կուզեմ — Պիտի իօբբրի սաա

ՏԱՐԻՔ

Քանի՞ տարեկան էք — Աւտհ՞օ ճօմրհէ
Ես երեսուն տարեկան եմ — Էօմրի բղլաբհն
Բսաճճիներգը լմնցուցք — Խրյատքհյ ճամսա ու ատրհն
Դուն աւելի երիտասարդ կերեւիս - Պհյհն ալհէ օհպապ պաաս
Դժուար է կիներու տարիքը ճասկնալ — Միւօֆիյ բհարիֆ իճսան հօմր հյ մարա
Չէի կարծեր որ այնքան տարիքոտ ես — Մա իքնք զանի իճհէ ֆիպիր պիյ հօմր ճհյ դաս
Առնուազն 45 եւ ինչ է — Ալ էյ ախայ հօմրհէ ճամբաու արպին
Եգբայրդ քանի՞ տարեկան է — Աւտհ՞օ հօմր խայհէ
Քեզմէ որքա՞ն մեծ է — Աւտհ՞օ պիֆպհրհէ
Ծննդեան տարեդարձս մօտ է — Իյս միյաթի սար զարիպ
Մարտին ճիշդ 20 տարու կ'ըլլամ — Պի օհիր աւար պիսիր հօմրի ատրին քհմմիյ

ԳԱՐԵԶՐԱՏՈՒՆ ԻԶՄԻՐ

ԱԼԷՔ, ՊԱՆԴՈՒԿ ԽՏԻՎԻԱԼԻ ՏԱԿ

Ախարհածածանօք Պաւարիա զարեչուր, ընտիր խաղողի օղի, ճոխ մէզէներ, մաճուր սպասարկութիւն եւ միակ հայկական տաք մթնոլորտ:

ՅՈՎՀ. ՄԱՃԱՌԵԱՆ

Սուրիոյ ծանօթ դերձակ - կերպասավաճառը հաստատած է ժասնաճիւղ մը Պէյրութ, Սուգ - էլ - Նուրիէ:

Մեր վաճառատան մէջ կը գտնէք անգլ. եւ Ֆրանս. կերպասներու ճոխ մթերք եղանակի համապատասխան ցուցոյքներով. մեծամասնակ եւ փոքրաքանակ վաճառում անմրցելի գիներով:

Զինուորական այլ եւ այլ պիտոյքներ

Խղճամիտ ախտաճանճ

Ճշտապահութիւն

Գոհացում ամենեն դժուարահաճներու

Փորձեցէք համոզուելու համար:

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne բազապետական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ op հիմնիմ St. Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Բոլիքլինիք) Հաճըն քաղի իր սեփական ճորակից ներկին մէջ:

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. 10-12. կ. վ. 2-6. St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, մանկաբարձութեան, գլուխի, մորքի, վեներական, ճերմին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէն օր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. 10-12:

Ճղճամիս, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. ադիտ հիւանդներուն ձրի դարմանում հինգշաբթի օրերը կ. վ. 2-6:

ՕՖՆԷ ԴՈՒՆ ՔԻՉԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՔԻՉԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն. — գրամագլուխ 3,000,000 ֆրնք. որ կրնայ 33,000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը:

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց

Սակայ Օթելի սենի, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Ա.ԻԱՆԴԻ ՊԱՑՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Օ Ժ Ի Տ

Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %, Ակռ գառ ժասնակցութիւն ընկերութեան չահերուն:

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն, որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել:

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի, մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ:

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B, P. 821, Beyrouth

UNITED STATES LINES
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն ապահով, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններ		Մեկնումի թուականներ		
Մանհ թթան	»	6	Յուլիս	Հավրէն
Բր գիէնդ Բուզվէլթ	»	13	»	Շէրպուրկէն
Ուաշինկթըն	»	20	»	Հավրէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	27	»	»
Մանհաթթան	»	3	Օգոստոս	»
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	10	»	Շէրպուրկէն
Ուաշինկթըն	»	14	»	Հավրէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	27	»	»

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՑՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00. Մատրաք փողոց Պէյրութ. B. P. 511

Հեռագր. հասցէ՝— «HITTIFRER»

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԹԻՒ 27 ՔՍԲՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ

(Քաթուսիճներու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Սրհար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քարուսիճներու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս:

Ֆիզիական ամենավերջին մեքոճներով եւ ելեքտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմին եւ ի մասնաւոր կանանց վեներական, Ֆրանկախոս, ճոր եւ հին ջերմախզութիւն, փոսքաթի, սերմնամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններու ակարութիւններ. ճմանապես կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. ակարութիւններ, ռմաթիզմ (Rhumatisme) մորքային հիւանդութիւններ, մաճխակազոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet): Մասնաւոր ելեքտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8: Կիրակի եւ տօնական օրեր միայն կ'ընդունի:

Ա·

ԹՈՑՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱԹԻԼՆԵՐԸ

Ես հայր չեմ տեսել: Մայրս ասում էր, որ ես դեռ չծնուած, հայրս թողեց հայրենի երկիրը, դիմեց դէպի օտար աշխարհ և պանդխտութեան մէջ կորաւ:

Երկար ժամանակ մենք նրա մասին տեղեկութիւն չունէինք, ոչ նամակ էինք ստանում և ոչ ալ որ և իցէ լուր: Մի անգամ յայտնուեց հօրս պանդխտութեան ընկերը, բերեց նրա մասանին, և տալով մօրս հաղորդեց նրա մահուան բօթը: Մեր դրացի կնիկները համոզում էին մօրս որ թաղել տայ այդ մասանին գերեզմանատան մէջ և հօրս համար մի յիշատակարան կանգնեցնէ: Բայց մայրս չկամեցաւ, որովհետև նա ամենևին չէր հաւատում, որ իւր ամուսինը մեռած է: Նա վճռեր էր երկար տարիներ սպասել հօրս վերադարձին: Այդ պատճառով նա մերժեց հօրս մահուան բօթը մեզ բերող մարդուն ձեռքը, որ ցանկանում էր մօրս հետ ամուսնանալ:

Մօրս կոչում էին Նազանի, նա չատ գեղեցիկ կին էր և բարի, ով չէր սիրի նրան: Բայց նա ասում էր, եթէ իր ամուսնի մահը ստոյգ ևս լինի, գարձեալ ցանկութիւն չունէր մարդու գնալու, որովհետև մտածում է իւր երեխաների համար: Մենք երեխաներս չորս հոգի էինք, մէկը ես և երեք քոյրեր:

Գիւղը, ուր բնակվում էինք մենք, կոչվում էր Սաւրա, Դա Սալմաստա ամենագեղեցիկ գիւղերից մինն էր: Շրջապատուած ընդարձակ այգիներով, նա թաքնուած էր խիտ անտառների մէջ: Նրա միջով հոսում էր Սօլա գետը և ոռոգում էր բոլոր այգիները:

Հօրից զրկուելով, մենք մնացինք մեր քաւոր Պետրոսի խնամակալութեան ներքև:

Քաւոր Պետրոսը յայտնի էր մեր գիւղում որպէս փորձուած, խելացի և լաւ մարդ: Նա այնքան սիրելի էր ժողովուրդին, որ բոլորը նրա անունով երդվում էին: Դեռ ժամանակն կոչնակին զարկի ձայնն չլսուած, դեռ քահանաները չեկած, քաւոր Պետրոսը եկեղեցու դրան առջև կանգնած էր լինում, սպասում էր որ դուռները բաց անեն, գնա իւր վաղորդեան աղօթքը կատարելու: Նա այն տեսակ մարդկանցից էր, որ Սաղմոսը, Աւետարանը և Նարեկը ձեռքից բաց չեն թողնում, միշտ հոգու և Աստուծոյ արքայութեան վրայ են մտածում: Մայրս չատ ուրախ էր, որ իր զաւակները մի այդպիսի բարեպաշտ մարդու հոգաբարձութեան էին յանձնուած:

Բացի քաւոր Պետրոսից մենք ուրիշ բարեկամ չունէինք:

Ես ունէի մի հօրեքոյր միայն, որին կոչում էին Մինաս: Նա մօտ յիսուն տարեկան մարդ էր: Ես երբեք առանց սարսափելու չեմ կարող յիշել այդ մարդու միշտ ուրախ, միշտ անհոգ ու վայրենի դէմքը: Նա միայնակամայն իրան տուած էր գուարճութեան և ամբողջ օրերով տանը չէր գտնվում: Մենք զարմանում էինք, թէ ո՞րտեղից այնքան վաստում էր նա, որովհետև ոչ մի արհեստ կամ պարապմունք չունէր: Նա երբեմն մի քանի ամիսներով, իսկ երբեմն մի քանի տարիներով անհետանում էր, չէր երեւում, և յանկարծ յայտնվում էր ոսկիներով լի քսակով: Ինչպէ՞ս վաստակում, ինչ հնարքով էր ձեռք բերում այդ ոսկիները,— ես հասկանալ չէի կարողանում, միայն տեսնում էի, որ նրա ոսկիների թուում կային ամէն պետութեան սիմուններ: կը նշանակէ նա չատ երկիրներ էր թափառել...:

Բայց հայի ստածն ասում է, որ «քամու բերածը էլի

ՄԱԼՕՆ - ՄԱԼՎՈՅ -

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՔՍՈՒՏԵԱՆ

Պուրճ, հին սէրայի մօտ

Հրապարակ ճանած հին բաժանորդագրութեան տեռակներ, իւրաքանչիւր 18 գուբօ պարունակող, գին 75 ս. դ. (կանխիկ)· Ածխուխի՝ 1 գուբօ, մագ կտրել ու ածխուխի՝ 2 գուբօ:

Մեր սալօնի մէջ կը գտնէք *ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ* եւ *ՁՈՇԱԿ*

Ամէն չաբաթօրդի գառ անվճռօցներ *Օգտուեցէք արտքէն*

Ա Պ Ի Ւ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Արուեստագիտական ճաշակով օժտուած հարազատ լուսանկար մը կրնաք ունենալ միայն դիմելով ԱՊԻԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆԻՆ, ուր ամենաժուժարահաս չաբախորդներն անգամ կ'ատանան կատարեալ գոհացում:

ԲԱՑԱՌԻԿ ՉԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐ ԱՄԱՌՆԱՑԻՆ ՆՂԱՆԱԿԻ ՍՈՒԹԻՒ

Գիտական լոյսի խաղերով բօսք քարք (6 հատ 150 Ս. Դ. (12 » 200 Ս. Դ.

Խմբանկար հարսանեկան կամ առանձին բօսքրէ, (6 հատ 400 Ս. Դ. (12 » 600 Ս. Դ.

Ծարգելի չաբախորդները փոխարժէքը կը վճարեն այն տաեն միայն երբ կատարեալապէս գոհ են իրենց լուսանկարներէն:

ՅՕԹՕ ԱՊԻԻ, 9 Ավրիլ Ցրանսեզ

ՁԱՇԱՐԱՆ "ԼԻԼԱ"

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՁԱՇԱՐԱՆ—ԳԱՐԵԶՐԱՏՈՒՆԸ

Պուրճ— Հին Սէրայի հեռի անկիւնը

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ՄԻԱԿՆ Է

Հայկական ժամադրավայր՝ ժեռմիկ շրջանակով

Օ Դ Ա Ս Ո Ւ Ի Ն Թ Է Ր Բ Ա Ս

Մասնաճեղեակ՝ բնտանիքներու համար

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ,
ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՏՋԵԼԻ ԳԻՆԵՐ.

Տիմէ՝ ՎԱՀԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ եւ ԵՐՈՒԱՆԴ ՁԷՆՏԷՐԶԵԱՆԻ

Ց. Կրպիճեան եւ Որդի

ՊԻՂԻՆՁԷ ՆՈՐ ՀՐՇԷՋՆԵՐ ԼԻՊՆԱՆ ՄԱՐԳԱՅՈՎ

Երաշխաւորուած 20 տարուան համար

ՐԻԻ ԳԱՐԻԻՍԻԷՆ ԹԻՒ 43

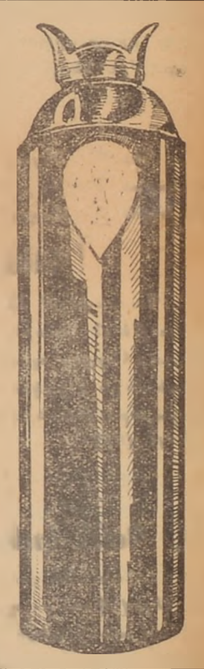

Ծովհանճնես Կռպիճեան եւ Որդի Գործարանին մէջ կը տիրուի՝ ամէն կատարելագործեալ յորինուածով եւ ամենագոդեկիկ բիւրեղական բաղադրութիւններով գործող եւ 20 հիւսկամ ճնշումի դիմացող պղինձէ հոսքերներ, ԼԻՊՆԱՆ մարքայով.

Անոնց արձանագրուած րլլալով Քաղաքապետութեան Ցնորհնութեան մօտ, ևաեւ արժանացած են Ֆրանսական բէճիֆ յանձնախումբի գնահատման:

Գիները չափազանց դիւրամատչելի
եւ
Արդիւնքը երկմիտքեն անկան է:

Մահճակա՞լի կամ Աթո՞ռի պէտք ունիս, գնէ՛

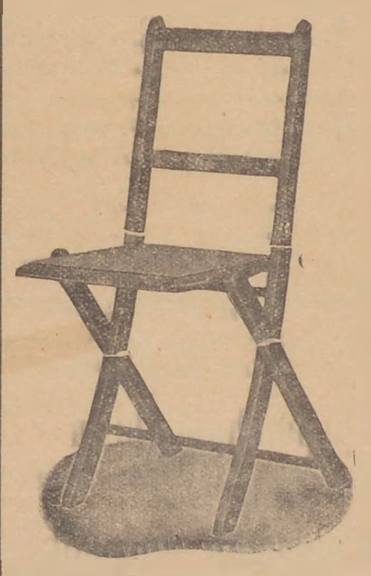

Ekvall վաճառանիւթով մահճակալ մը, որ ծանօթ է այժմ ամենուն գին՝ 8—8.50 եւ 16.50 ս. ոսկի վճարումի դիւրութիւններ.—

Հասած են մեր *ծալուող թոռները* ոսկուն, ճերկայանալի, թեթեւ եւ դիւրամատչելի ամեն խակի.—

Բնական գոյնով՝ հատ 130 ս. դ. քնկոզի գոյն՝ հատ 135 ս. դ.

—o—

Գիւղ երթալէ առաջ այցելէ մեզ անգամ մը եւ գնէ աթոռ մը որ կըրնայ ծառայել քեզ տարիներ տարուընակ, բլլայ գիւղը թէ քաղաքը մէջ:

Մեր մահճակալները կը ծախուին նաեւ Mr. Emin Adadah fով, Avenue Foch:

Բայց ո՛չ նոյն վճարումի դիւրութիւններով:

ԴՆԶՈՐՍՑՔԻ ՃԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ոսքերուդ եւ քիւրուդ տակը կը բռնի ն, ծիկին օրիարդ, Պարոն, եւ ետէն կը գժգոհի՞ս, գնէ՛, Hidro-milkuderm ապիտակ բիւնէն քիւդ մը եւ գործածէ գայն, տարաք մը ևաք, բոլորը ետմամատար գադրած է ու անհարդ հոտ իսպառ անհետացած պիտի ըլլայ.—

Pommade Desitin&Poudre: Մանկ տուն պէտք է ունենայիք Desitin եղեւ boutons այրուցքի, մորքի հիւանդութեանց լուտագոյն եւ ազդեցիկ Բսմատնէ զոր կրնամ ունենալ:

Coricide parfait: Ոսկի կոշտերէն (նապր) կը տառապի՞ս, գոր ծածէ Coricide parfait եւ կոշտերը ատմատիկ բնոյ մեկ եւ լուտագոյն ոեղծէ:

Dr. THILO & Co. Մարմոն ծանօթ է արդէն ամենուն, գործածեցէք նոյն վճառանիւթը կոտ, Chlorure d'Etyler, serum glucosé, Emetine, Huile camphré եւ ատեն ատեն Injections ոտոնէ լուտագոյն կերպով պատրաստած են եւ ունին երկար տարիներու ճամբու մը ունծանօթ են ամէն ատիտատիրոջ:

Աւելի տեղեկութեանց, գնումի եւ այլ մանրամասնութեանց համար գիմել՝

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ *ՍՐՒԽՆԴ ՔՇՇԻՇԵԱՆԻ*
Գաղ—Իտրիս 128 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth